

de Rechtspraak

Aan de Staatssecretaris van Financiën
Mr. drs. F.H.H. Weekers
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 23 juni 2011
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
cc De Minister van Veiligheid en Justitie
onderwerp Adviesaanvraag inzake het concept wetsvoorstel tot Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen in verband met de openbaarheid van belastingrechtspraak.

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9746
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Weekers,

Bij brief van 21 april 2011 (kenmerk DB/2011/150), verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna de Raad) advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel tot Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen in verband met de openbaarheid van belastingrechtspraak. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om het onderzoek ter terechtzitting ook in geschillen die belastingaanslagen betreffen, in het openbaar te doen plaatsvinden. Openbaarheid van rechtspraak wordt, aldus de Memorie van Toelichting (MvT), niet alleen geborgd door de toegankelijkheid van het onderzoek ter zitting, maar ook door de mogelijkheid om kennis te nemen van de uitspraak van de rechter. Op dit punt bevat het wetsvoorstel twee wijzigingen, namelijk ten eerste een ruimere wettelijke grondslag bieden aan het anonimiseringsbeleid dat de rechter volgt bij publicatie van uitspraken en ten tweede het laten vervallen van het machtigingsvereiste ingeval van het verstrekken van uitspraken aan derden.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

In het advies gaat de Raad achtereenvolgens in op de openbaarheid van de zitting, de publicatie van de uitspraak en tot slot het machtigingsvereiste.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

datum 23 juni 2011
pagina 2 van 3

Openbaarheid van de zitting

Thans is de mondelinge behandeling in belastingzaken niet openbaar. De uitspraak wordt weliswaar in het openbaar gedaan, maar dat betreft in beginsel alleen het uitspreken van het dictum. De behandeling van met belastingzaken samenhangende boetezaken gebeurt thans in beginsel wel in het openbaar.

De Raad ziet geen reden in de belastingrechtspraak anders om te gaan met de openbaarheid dan in andere bestuursrechtelijke geschillen. Na inwerkingtreding van het Wetsvoorstel zal artikel 8:62 van de Algemene wet bestuursrecht ook voor belastingzaken van toepassing zijn. Uit de criteria in lid twee van dat artikel blijkt dat zeer terughoudend moet worden omgegaan met inbreuken op het beginsel dat de zitting openbaar is.

Het wakend oog van het publiek bij de openbare mondelinge behandeling van het beroep in belastingzaken kan volgens de Raad de rechtsbescherming ten goede komen. Anderzijds is het voorstelbaar dat belanghebbenden een drempel ervaren voor de gang naar de rechter indien zij weten dat een openbare behandeling van hun zaak de hoofdregel wordt en hun persoonlijke levenssfeer bedreigd kan worden. In die zin kan de rechtsbescherming onder druk komen te staan. Of dat wakend oog een justitiabele ervan zal weerhouden zijn zaak te bepleiten op een zitting of om überhaupt in beroep te gaan, zal de tijd moeten leren. Een evaluatiemoment in de toekomst is volgens de Raad daarom wenselijk.

Publicatie van de uitspraak

Binnen het belastingrecht worden de anonimiseringslijn van de Hoge Raad der Nederlanden en de anonimiseringsrichtlijnen die zijn gepubliceerd op rechtspraak.nl gevolgd. De mogelijkheid om in bepaalde gevallen ongeanonimiseerd uitspraken te publiceren bestaat dus al in het belastingrecht. De rechtspraak houdt zich binnen de belastingrechtspraak ook aan deze lijn en richtlijnen.

Helaas is in het in de MvT aangehaalde voorbeeld per abuis wel geanonimiseerd.² De uitspraak is vervolgens alsnog ongeanonimiseerd gepubliceerd. Er is dan ook niet zozeer sprake geweest van, zoals de Memorie stelt, een recente, snelle en adequate aanpassing van het anonimiseringsbeleid van de rechterlijke macht, maar meer van een verscherpte blik op de correcte toepassing van het anonimiseringsbeleid. De Raad verzoekt u dit in de MvT te corrigeren.

De Raad is van mening dat het scheppen van een wettelijke bevoegdheid voor rechters om uitspraken ongeanonimiseerd te publiceren een nuttige aanvulling is op het huidige anonimiseringsbeleid. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om in zeer specifieke gevallen in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen waarin het anonimiseringsbeleid niet voorziet. Er ontstaat als het ware een “open norm”.

De Raad merkt hierbij op dat hij van mening is dat in het merendeel van de zaken de mogelijkheid van ongeanonimiseerde publicatie niet aan de orde is, vanwege de geheimhoudingsplicht die in het belastingrecht geldt. Het anonimiseren van uitspraken in verband met publicatie blijft dan ook in de

² Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen in verband met de openbaarheid van belastingrechtspraak, Memorie van Toelichting, p. 7.

de Rechtspraak

datum 23 juni 2011
pagina 3 van 3

meeste zaken noodzakelijk.

Machtigingsvereiste

De Raad kan zich vinden in voorstel om het machtigingsvereiste te laten vervallen. Het belastingrecht wordt daarmee meer conform de Algemene wet bestuursrecht. Dit schept duidelijkheid voor justitiabelen.

Werklast

Met betrekking tot de werklastgevolgen verwacht de Raad dat het Wetsvoorstel niet tot een significant effect op de werklast zal leiden.

Het aantal gevallen waarin een besluit genomen moet worden over de beslotenheid van de zitting of de wijze van publicatie zal naar verwachting beperkt zijn.

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Mr. J.C. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak